

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО НА РЕГУЛАТИВАТА

Назив на министерство:	МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА
Назив на предлогот на закон:	Нацрт Закон за изменување и дополнување на Законот за Академијата за судии и јавни обвинители
Одговорно лице и контакт информации:	Валентина Шаурек, државен советник vsarek@mjustice.gov.mk
Вид на Извештај	☒ Нацрт ☐ Предлог
Обврската за подготовка на предлогот на закон произлегува од:	☐ Годишната програма за работа на Владата на Република Македонија ☐ НПАА ☐ Заклучок на Владата на Република Македонија ☒ Друго _____
Поврзаност со Директивите на ЕУ	
Дали нацрт извештајот содржи информации согласно прописите кои се однесуваат на класифицираните информации	☐ Да ☐ Не
Датум на објавување на нацрт Извештајот на ЕНЕР:	Јануари 2018
Датум на доставување на нацрт Извештајот до Министерството за информатичко општество и администрација:	
Датум на добивање на мислењето од Министерството за информатичко општество и администрација:	
Рок за доставување на предлогот на закон до Генералниот секретаријат	Јануари 2018

1. Опис на состојбите во областа и дефинирање на проблемот

1.1 Опис на состојбите

Во Стратегијата за реформа на правосудниот сектор за периодот 2017-2022 година со Акциски план за нејзиното спроведување, усвоена од Владата на Република Македонија на ден 28.11.2017 година, со која се пристапи кон фазно надминување на лоцираните слабости во правосудниот систем во изминатите години, една од итните предвидени стратешки насоки е изготвка на нови законски критериуми за состав на органите на управување и раководење на Академијата за судии и јавни обвинители заради отстранување на формалните критериуми кои претставуваат пречка за ефикасно функционирање на Академијата за судии и јавни обвинители.

Имено, со донесувањето на Законот за Академијата за судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ број 20/15, 195/15 и 231/15), беа предвидени законски одредби со нови услови и нов начин на избор на директорот, членовите на Управниот одбор и Програмскиот совет на Академијата, односно беа воведени електронски испит за директор и построги критериуми во однос на познавањето на јазикот, психолошкиот тест и тестот за интегритет, кои се однесуваат и за членовите на Управниот одбор и Програмскиот совет.

Во таа насока, по влегување во примена на законот, овие предвидени одредби создадоа потешкотии и пречки за нивно спроведување при формирање на органите на управување на Академијата и нејзиното функционирање.

Иако во преодните и завршните одредби во членот 120 од Законот е предвидено дека претходно именуваните органи на управување на Академијата ќе ги извршуваат нивните надлежности до изборот на органите на Академијата согласно донесениот закон од 2015 година, de facto, заради неможноста за спроведување на избор на органите, Академијата веќе 3 години функционира со директор и управен одбор со истечен мандат, односно органите на управување донесуваат одлуки без мандат. Со ова се доведува во прашање легитимноста и функционирањето на Академијата за судии и јавни обвинители, како и примената на постојниот закон.

Оваа состојба се утврдува и во доставеното мислење и предлог од Академијата за судии и јавни обвинители при подготвувањето на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 година со Акциски план за нејзино спроведување, каде е нотирано дека од страна на Академијата повеќе пати биле извршени напори во изминатите три години за да бидат номинирани лица од институциите кои ќе ги исполнат условите од наведениот закон за да може да се конституираат органите на управување на

Академијата, но обидите останале без успех.

Предвидените органи на Академијата се уште не можат да се формираат и да функционираат согласно постојниот закон.

Во таа насока, иако поминале повеќе години, одлуките се уште ги донесуваат органи на Академијата кои биле формирани согласно закон чија примена престанала да важи по истекот на три месеци од денот кога почнала примената на постојниот закон, односно на 20 мај 2015 година, согласно што може да се изведе заклучокот дека одредбите од законот во овој дел во периодот од влегувањето во примена на законот до денес воопшто не се применуваат.

По разгледувањето на можноста за примена на овие предвидени законски одредби, може да се посочи дека не е извршен нов избор на овие органи согласно предвидените услови заради следниве причини:

1. Дестимулирачко влијание на предвидената комплицирана постапка и полагање на електронски испит за директор, членови на Управен одбор и Програмски совет за судиите и јавните обвинители.

2. Дополнителни трошоци за лицата кои ги исполнуваат условите за директор и членови на Управниот одбор и Програмскиот совет заради предвидување на услов за поседување на посебни сертификати за највисоко познавање на странски јазик, односно финансиски средства кои треба дополнително да ги вложи, а сертификатот најчесто е со определено времетраење, како и големи финансиски буџетски трошоци при спроведувањето на електронскиот испит:

- Износ од годишен паричен надоместок кој не надминува ниво на месечна плата на судија од апелационен суд:

- за Комисијата за верификација на прашањата и

- за научните работници кои ги изготвуваат прашањата.

3. Дополнителни финансиски трошоци за Академијата за предвидените психолошки тест и тест за интегритет, кои ги спроведува Академијата преку ангажирање на стручни лица. Истото треба да биде земено предвид со резерва, бидејќи иако психолошкиот тест е често користена алатка за проверка на психолошките карактеристики на кандидати за определени работни места, во Република Македонија проблем претставува фактот што не постојат овластени правни лица кои располагаат со соодветен стручен кадар за развивање на соодветни психолошки тестови за секоја различна работна позиција, вклучувајќи ги и избраните и именуваните лица.

Предложените изменувања и дополнувања на Законот за Академијата за судии и јавни обвинители имаат за цел подобрени и поедноставени постапки со што ќе се овозможи пријавување на членови од редот на судиите и јавните обвинители кои ги исполнуваат законските услови, за да се формираат органите на управување и да се овозможи Академијата легитимно да функционира согласно законот.

1.2 Причини за проблемите кои се предмет на разгледување

Во изминатиот период утврдена е неможноста за примена на законската регулатива и потребата да се поедностават условите и постапката за избор на органите на Академијата за да се овозможи легитимното функционирање на Академијата согласно закон.

Со овој Предлог на закон се врши промена во условите кои се однесуваат на изборот на органите на Академијата (директорот, управниот одбор и програмскиот совет), во насока на бришење на условот за полагање на испитот за директор, за положен психолошки тест и тест за интегритет.

Во однос на психолошкиот тест, истиот е често користена алатка за проверка на психолошките карактеристики на кандидати за определени работни места, но во конкретниот случај проблем претставува фактот што во земјата не постојат овластени правни лица кои располагаат со соодветен стручен кадар кои ќе развијат соодветни психолошки тестови за секоја различна работна позиција, вклучувајќи ги и избраните и именуваните лица, поради што овој услов се брише за органите на Академијата.

Воедно, со оглед на фактот што и АПТИС е еден од меѓународно признатите сертификати, но е најевтин и најдостапен сертификат за познавање на англиски јазик во Република Македонија, се додава и овој сертификат заедно со останатите предвидени на ниво Б2 како услов за познавање на странски јазик за директорот на Академијата.

2. Цели на предлог регулативата

Подобрување на постојната законска регулатива согласно утврдените недостатоци во примената на законот и отстранување на формалните критериуми кои претставуваат пречка за примена на законот, а ќе овозможат ефикасен избор на органите на Академијата согласно закон.

3. Можни решенија (опции)

3.1 Опис на решението „не прави ништо“

Доколку Владата на Република Македонија не го прифати Предлогот на Закон за изменување и дополнување на Законот за Академијата за судии и јавни обвинители, нема да бидат надминати констатираните недостатоци во примената на законот, т.е ќе продолжи состојбата со неприменување на постојниот закон и донесување на одлуки од страна на органи кои немаат легитимитет.

3.2 Опис на можните решенија (опции) за решавање на проблемот

Опција: Доколку Владата на Република Македонија го прифати предложен текст на овој закон, ќе се овозможи ефикасен избор и активна легитимација на органите на управување и раководење на Академијата за судии и јавни обвинители, со што ќе се создаде можност за спроведување на активностите и улогата на Академијата за судии и јавни обвинители.

4. Проценка на влијанијата на регулативата

Можни позитивни и негативни влијанија од секоја од опциите:

4.1 Економски влијанија

Позитивно - посредно:

Негативно-нема

4.2 Фискални влијанија

Позитивно: Нема да предизвика дополнителни финансиски импликации врз Буџетот на Република Македонија. Дополнителни финансиски трошоци за ангажирање на стручни лица од страна на Академијата за предвидените психолошки тест и тест за интегритет ќе бидат намалени.

Негативно: Нема.

4.3 Социјални влијанија

Позитивно - посредно: Најчеста критика во извештаите за Република Македонија се однесува на примената и имплементацијата на законските решенија. Со донесувањето на овој Предлог закон ќе се овозможи доследна примена на законското решение, бидејќи постојното законско решение не соодветствува со реалната состојба и истото не можело да биде спроведено во подолг временски период, што воедно создава несигурност и недоверба во правниот систем. Со предвидените законски решенија со кои се овозможува избор на органи на Академијата согласно реални предвидени услови со законот, се отпочнува со процесот на доделување на мандат и легитимитет на органите како неопходни за функционирање на Академијата и остварување на нејзината единствена и значајна улога за создавање на стручен кадар на идни судии и јавни обвинители, но и стручно усовршување преку програмите за континуирана и специјализирана обука за судиите и јавните обвинители кои ја вршат својата функција. Со ова ќе биде овозможен зголемен квалитет кај идните и постојните судии и јавни обвинители, што во крајна линија ќе доведе до зголемена доверба на граѓаните во судскиот систем.

Негативно: Нема.

4.4 Влијанија врз животната средина

Нема

4.5 Административни влијанија и трошоци –

а) трошоци за спроведување

б) трошоци за почитување на регулативата

5. Консултации

5.1 Засегнати страни и начин на вклучување

Рамките за ова законско решение се предвидени со Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022, односно во Акцискиот план за спроведување на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 во одделот 2. СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ НА РЕФОРМАТА ВО ПРАВОСУДСТВОТО, како Стратешка цел 2.2. КВАЛИТЕТ, број на стратешка насока 2.2.7, Активност 2.2.7-1.

При подготовката на Стратегијата заедно со Акцискиот план беше доставен предлог од Академијата за судии и јавни обвинители и истиот беше разгледан од работната група за изготвување на Стратегијата. Воедно, за конкретното предвидено законско решение беше формирана работна група со претставници од Министерството за правда, а беше земен предвид доставениот формален предлог од Академијата, но беа извршени и неформални консултации со претставници од Академијата за судии и јавни обвинители, судии и јавни обвинители.

Согласно Акцискиот план, Предлог - законот ќе биде доставен на јавен увид со можност за испраќање коментари преку ЕНЕР.

5.2 Преглед на добиените и вградените мислења

5.3 Мислењата кои не биле земени предвид и зошто

6. Заклучоци и препорачано решение

6.1 Споредбен преглед на позитивните и негативните влијанија на можните решенија (опции)

6.1 Споредбен преглед на позитивните и негативните влијанија на можните решенија (опции)

Со донесување на овој предлог закон ќе се стават во функција органите на Академијата преку добивање на активен и легитимен мандат заради функционирање на Академијата за судии и јавни обвинители.

Негативно влијание нема.

6.2 Ризици во спроведувањето и примената на секое од можните решенија (опции)

6.3 Препорачано решение со образложение

7. Спроведување на препорачаното решение

7.1 Потреба од менување на закони и подзаконска регулатива во областа или други сродни области

7.2 Потребни подзаконски акти и рок за нивно донесување

7.3 Органи на државната управа, државни органи и други органи надлежни за спроведување

Академија за судии и јавни обвинители, Судскиот совет на Република Македонија, судовите во Република Македонија, Советот на јавни обвинители на Република Македонија, јавните обвинителства во Република Македонија

7.4 Активности за обезбедување на ефикасно спроведување на предлогот на закон

8. Следење и евалуација

8.1 Начин на следење на спроведувањето

Согласно Методологијата за оценка на спроведувањето на регулативата, со анализа со квалитативни податоци, преку собирање податоци преку кои ќе се верификува процесот на спроведување и ќе се утврдат активностите кои се преземени за спроведување на регулативата и изворите на верификација дека активностите се случиле.

8.2 Евалуација на ефектите од предлогот на закон и рокови

Извештај за оценка на спроведувањето на регулативата.
Рок: 5 години од почетокот на примената на регулативата којашто се
предлага со оваа Проценка на влијанието на регулативата.

Изјава од државниот секретар

Нацрт Извештајот за проценка на влијанието на регулативата е изготвен во согласност со Методологијата за проценка на влијанието на регулативата. Тој дава реална проценка на можните влијанија и очекуваните ефекти, како и трошоците кои се однесуваат на секоја од утврдените можни решенија (опции) за решавање на проблемот.

Датум:

потпис на државен секретар

Изјава од министерот

Врз основа на резултатите од анализите прикажани во Извештајот за проценка на влијанието на регулативата сметам дека препорачаното решение (опција) претставува најдобар начин за решавање на проблемот и постигнување на очекуваните ефекти на најекономичен начин.

Датум:

потпис на министерот